

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра театральної режисури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК21 “ІСТОРІЯ КІНО І ТБ”

спеціальність

026 «Сценічне мистецтво»

освітньо-професійна програма ***“Сценічне мистецтво. Режисер”,***
«Сценічне мистецтво. Актор»

факультет

художньо-педагогічний

Рівне – 2025–2026 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія кіно і ТБ» для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, Режисер», спеціальності 026 “Сценічне мистецтво”, кваліфікації “Бакалавр сценічного мистецтва, режисер драматичного театру”. – РДГУ, 2025. – 23 с.

Мова навчання – українська

Розробник: Захарчук З. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри театральної режисури

Протокол № 8 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри: _____ Галина БОРЕЙКО

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

026 «Сценічне мистецтво»

Протокол № «7» від 28 серпня 2025 року

Голова навчально-методичної комісії _____ Олена ВЛАСЮК

© Захарчук З. О., 2025

© РДГУ. 2025

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 3	Галузь знань 02 “Культура і мистецтво”	Вибіркова	
	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» Освітній ступінь бакалавр		
Модулів – 1	Кваліфікація: Бакалавр сценічного мистецтва, актор драматичного театру Бакалавр сценічного мистецтва, режисер драматичного театру	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Аудиторних – 30		4-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання самостійної роботи – 54	Освітньо- кваліфікаційний рівень: Бакалавр	20 год.	6 год.
		Практичні	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		60 год.	–
		Індивідуальні заняття:	
		–	–
Вид контролю: залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

М е т а к у р с у: ознайомити студентів із процесом зародження, розвитку кінематографа та ТБ в різних країнах; ознайомлення з жанрово-стильової та художньо-творчої розмаїтості вітчизняного й зарубіжного кіно.

З а в д а н н я к у р с у:

- дати поняття про кіно як вид синтетичного мистецтва, його виражальних засобів;
- ознайомити зі специфікою зародження кіно в різних країнах: історико-соціальними передумовами, напрямками розвитку кінематографа;
- зосередити увагу на творчих постатях піонерів кіно, умовами їх творчості, змістом та методикою роботи;
- ознайомити з авторами жанрових різновидів та специфікою творів кінематографа;

- поповнювати знання про акторів, режисерів світового кіно;
- удосконалювати навички мистецького спілкування професійною майбутніх режисерів та акторів лексикою кіномистецтва, сприяти піднесенню загальної культури мовлення студентів;
- сприяти кращому розумінню сучасного кінематографічного процесу, допомогти зорієнтуватися у складних суперечливих явищах, пов'язаних із сьогоденним мистецтвом кіно.
- виробляти навички професійного аналізу основних компонентів кіно як виду мистецтва.

Згідно освітньо-професійної програми дисципліна «Історія кіно і ТБ» належить до обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки і згідно «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» навчання за курсом викладання «Історії кіно і ТБ» спрямоване на набуття студентами ряду загальних (ЗК) та фахових (СК) компетентностей.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК07. Здатність працювати в команді.
- ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.
- СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.
- СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
- СК12. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.
- СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

3. Очікувані результати навчання.

Згідно «Профілю програми бакалавра» зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво освітньо-професійної програми ступеню бакалавр, програмні результати навчання з дисципліни «Історія кіно і ТБ» включають в себе:

- ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.
- ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПР04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
- ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПР15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та

мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Становлення та розвиток зарубіжного і вітчизняного кінематографа (кінець XIX-перша половина XX століття)

Тема 1. Кінематограф Франції

Два напрями розвитку кінематографа в перше десятиліття історії кіно: “Люм’єрівський” та “Мельєсівський”. Творче змагання натуралістичної школи французького кінематографу та „Фільм д’ар” (зміст та форми фільмів фірми „Брати Пате” і кіностудії „Гомон” та натуралістичний напрям режисера Капеллані).

Оголошення кіно “сьомим мистецтвом” у “Маніфесті семи мистецтв” Річотто Канудо (1911 р.)

Авангард у французькому кіно 1920-х років. Представники кіноімпресіонізму: Делюк (як основоположник творчого і теоретичного осмислення кінематографа в Європі), Л’Ерб’є, Дюлак, Епштейн.

Вплив сюрреалізму, дадаїзму, кубізму на творчість провідних майстрів французького кіно 1920-х років – другий авангард у французькому кінематографі: апологетичний жанр (Ганс), напрямок „чистого кіно” (Дюшан, Рей, Леже, Шомет), сюрреалістична течія (Бунюель, Рей, Дюлак, Кокто), режисери-індивідуалісти (Фейдер, Клер, Дрейєр, Ганс), імпресіоністичний напрям (Кавальканти, Ренуар, Кирсанов).

Тема 2. Кінематограф Великобританії

Особливості становлення кіно. Брайтонська школа як перший творчий напрям в історії кіно (різномасштабність кадру, свідомий монтаж). Кінематограф Англії повоєнного періоду. Комерційне англійське кіно.

Тема 3. Кінематограф США

Виникнення американської кіноімперії (утворення „Патентного тресту”, т. зв. „війна патентів” та група незалежних кінокомпаній в „Голлівуді”). Формування специфічних кіножанрів – вестерну та „слепстік комеді”.

Система образної виразності розроблена Д. Гріффітом (перетворення розважального атракціону в кінематограф; ідейна скерованість та ідеологічне звучання кінематографічних шедеврів Д. Гріффіта).

Художній і організаційний рівень кінематографу США після Першої світової війни (передача суспільних настроїв у фільмах Мілла, Штрогейма, Відора – як вияв „масового смаку” в конкретних історичних умовах).

Основні жанри в американському кіні в 1920-х рр.: мелодрами, світські комедії (Де Мілл, Любіч), сатиричні комедії (Штрогейм), романтичні мелодрами (Кінг Відор), ковбойські фільми (Харт, Мікс, Форд, Крюзе), костюмно-історичні фільми (Де Мілл, Фербенкс, Гріффіт), ексцентричні комедії (Чаплін, Кітон). Розвиток комічного жанру (1920-ті рр.) – ідеалізація істинних суспільних та індивідуальних взаємостосунків.

Становлення національної акторської школи в США – шедеври Чарльза Спенсера Чапліна (1889-1977) та Бастера Кітона (1895–1966).

Документальний фільм як самостійний вид кінематографу – перші документальні фільми в США у 20-х рр. XX ст.

Успіх перших звукових фільмів – “Співак джазу” та “Співаючий глупак” (1928, режисер Ллойд Бекон, компанія “Уорнер бразерз”).

Тема 4. Кінематограф Італії

Особливості становлення кінематографа Італії.

Основні жанри в ранньому італійському кіно: постановочно-історичні фільми,

салонні мелодрами, фільми про життя простих людей.

Вплив веризму та футуризму на кінематографічну практику італійських митців. Традиція костюмно-історичної драми (творчість режисерів Казеріні, Гуаццоні (зокрема, „Камо грядеши?“) та Пастроне (зокрема, „Кабірія“). Нові технічні прийоми, новації: використання об'ємних декорацій у фільмах Е. Гуаццоні, архітектурних пам'ятників у фільмах М. Казеріні, руху камери з допомогою знімального візка та зйомок з дублями режисером Дж. Пастроне.

Тема 5. Кінематограф України

Соціокультурні особливості першого етапу історії вітчизняної кінематографії. (1896– 1917). Вплив революційних подій на кінематографічне життя України. Націоналізація кінопромисловості та кінопрокату. Загальна характеристика фільмів виробництва Києва та Одеси (1919–1920).

Українське кіно 20-х років ХХ століття – становлення національно-культурного феномена. Фільми Л. Курбаса. Художні здобутки фільмів Г. Стабового, Г. Тасіна, А. Кордюма. Експерименти в галузі кінопластики І. Кавалерідзе.

Об'єктивні та суб'єктивні, художні та політичні фактори, що зумовили специфіку українського кінематографа 30-х років ХХ ст. Основні риси творчості провідних майстрів цього періоду.

Тенденції розвитку української кінематографії 30-х–початку 40-х років ХХ століття: розвиток „поетичного стилю” у фільмах О. Довженка; лірично-історіософський кінематограф І. Савченка; тема національної історії в стрічках І. Кавалерідзе. Документально-поетичний серіал про війну на Україні О. Довженка та ігрові фільми воєнно-патріотичного спрямування.

Змістовий модуль 2

Становлення та розвиток вітчизняного телебачення

Тема 6. Історія виникнення та розвитку телебачення в Україні.

Телебачення в системі ЗМІ. Телебачення і радіомовлення, телебачення і театр, телебачення і кінематографа. Кабельне, супутникове, цифрове телебачення.

Тема 7. Жанри ТБ.

Інформаційної тележурналістики. Аналітична телепубліцистика Художньо-публіцистичні жанри телевізійної журналістики.

Жанрова типологія новинарної телепрограми. Телевізійний виступ: характеристика жанру. Інші форми монологу на ТБ. Інтерв'ю як жанр і метод, різновиди. Нарис як усталений жанр художньої телепубліцистики.

Тема 8. Жанри ТБ.

Сатиричні жанри телевізійної журналістики. Ігрові та художні жанри на телеекрані. Телевізійні видовища: телеконкурси, телеігри, телевікторини, квізи. Телевистава, телеконцерт, телефільм.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек.	прак.	лаб.	інд.	с. р.		лек.	пр.	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Становлення та розвиток зарубіжного та вітчизняного кінематографа.												
Тема 1 Кінематограф Франції	11	2	2			7	2	2				7

Тема 2. Кінематограф Великобританії	11	2	2			7	2	2				7
Тема 3. Кінематограф США	10	2	2			8	2		2			7
Тема 4. Кінематограф Італії	11	2	2			7						7
Тема 5. Кінематограф України	24	6	4			14		2	2			14
Тема 6. Телебачення в системі ЗМІ. Історія виникне- ння та розвитку телебачення в Україні. Кабельне, супут- никове, цифрове телебачення.	9	2				7						4
Змістовий модуль 2 Становлення та розвиток вітчизняного телебачення (кінець XIX-перша половина XX століття)												
Тема 7. Жанри інформа- ційної тележур- налістики. Аналітична теле- публіцистика Художньо-публі- цистичні жанри телевізійної журналістики. Жанрова типоло- гія новинарної телепрограми. Телевізійний виступ: характе- ристика жанру. Інші форми монологу на ТБ. Інтерв'ю як жанр і метод, різнови- ди. Нарис як усталений жанр художньої теле- публіцистики.	6	2				4						4

Тема 8. Сатиричні жанри телевізійної жур- налістики. Ігрові та художні жанри на телеекрані. Телевізійні видо- вища: телекон- курси, телеігри, телевікторини, квізи. Телевис- тава, телекон- церт, телефільм.	8	2				6						4
Разом	90	20	10	-	-	60	10	6	4			80

7. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин стац. / заочн.
1	За темою 1. Кінематограф Франції	2 год. / 1 год.
2	За темою 2. Кінематограф Великобританії	2 год./ 1 год.
3	За темою 3. Кінематограф США	2 год./ 1 год.
4	За темою 6. Кінематограф України	2 год. /1 год.
5.	За темами 7. 8. Жанри ТБ	2 год.
	Всього	10 год. / 4 год.

9. Теми самостійної роботи

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	1. Ознайомитися з фільмами Ж. Мельєса “Подорож на Місяць” та іншими (на вибір), фільмом «Вартовий часу». 2. Вивчити літературні та кіноматеріали, що розкривають сутність громадської та творчої діяльності Л. Делюка та інших представників авангардизму у французькому кінематографі. 3. Підготувати реферат на тему: “Другий авангард у французькому кінематографі”	7 год. / 10 год.
2	1. Ознайомитися з фільмами Д. Гріффіта “Народження нації” та “Нетерпимість” та іншими 2. Ознайомитися з фільмами Ч. Чапліна “Пілігрим”, “Золота лихоманка”, “Цирк”. 3. Підготувати реферат на тему “Творчість Девіда Гріффіта”.	7 год./10 год.
3	1. Опрацювати додаткову рекомендовану літературу лекції, зафіксувавши письмово. Зробити повідомлення на занятті. 2. Підготувати реферат на тему “Традиційні жанри раннього італійського кіно”.	7 год./10 год.

4	1. Опрацювати літературні, мистецтвознавчі рекомендовані праці, що розкривають об'єктивні та суб'єктивні, художні та політичні фактори, які зумовлюють специфіку зарубіжного кінематографа 30-х років ХХ ст. 2. Підготувати реферат на тему: "Акторський" кінематограф визначного майстра кіно (на вибір)	7 год./10 год.
5	1. Опрацювати додаткову рекомендовану літературу лекції, зафіксувавши письмово. Зробити повідомлення на занятті. 2. Переглянути рекомендовані відеоматеріали про творчість О. Довженка. 3. Підготувати реферат на тему: "Причини різкого занепаду кінематографії в Україні в кінці 40-х на початку 50-х років ХХ ст."	9 год. / 10 год.
6	1. Підготувати повідомлення про улюбленого режисера, актора та улюблений фільм із використанням фото- та відеоматеріалів.. 2. Переглянути рекомендований відеоматеріал. 3. Підготувати реферат на одну із тем: "Творчість визначного майстра шведського кінематографа Віктора Шьострьома" або "Творчість визначного майстра шведського кінематографа Моріца Стіллера".	7 год./ 10 год.
7	Підготувати презентацію на тему «Ігрові та художні жанри на телеекрані. Телевізійні видовища: телеконкурси, телеігри, телевікторини, квізи. Телевистава, телеконцерт, телефільм.»	4 год./5 год.
8	Підготувати реферат на тему «Телевізійний сценарій. Визначення, характеристика, різновиди. Літературний та режисерський сценарії.»	6 год./5 год.
9	Підготувати реферат «Видатні постаті українського телебачення».	6 год./10 год.
Всього		60 / 80

10. Індивідуальні-дослідні завдання

Включають в себе розробку презентації теми та створення тематичної добірки на задану тему (презентація: усна розповідь (10-15хв) та відео (5-10 хв). Підготовка також включає і перегляд 2-3 (як мінімум) кінокартини за темою ІНДЗ):

1. Зародження кіножанрів. Творчі постаті: актори, режисери.
2. Видатні особистості німого кіно (зарубіжне).
3. Видатні особистості німого кіно (українське).
4. Творчість Альфреда Хічкока.
4. Історія виникнення мультиплікаційних фільмів.
5. Кіноексперименти Дзиги Вертова
6. Зародження та розвиток кінематографу на Україні в перші два десятиліття.
7. Створення та діяльність Одеської кіностудії, ВУФКУ.
8. Виникнення та діяльність американської кіноімперії: "Парамаунт", "20 століття Фокс", "Ворнер Бразерс" та ін. кінокомпаній.
9. Документально-поетичні фільми Олександра Довженка "Битва за нашу Радянську Україну"

та “Перемога на Правобережній Україні”.

10. Кінематограф Ігора Савченка “Дума про козака Голоту”, “Вершники”, “Богдан Хмельницький”.

11. Німецький кіноекспресіонізм, його філософське підґрунтя, творчі досягнення, визначні діячі та найбільш відомі твори.

12. Перший авангард у французькому кінематографі.

13. Творчість Кіри Маратової.

14. Експерименти в галузі практики Івана Кавалерідзе.

15. Творчість Альфреда Хічкока.

16. Зірки німого кіно.

17. Зірки кіно першої половини ХХ століття (зарубіжне кіно).

18. Зірки кіно першої половини ХХ століття (українське кіно).

19. Довженко: Історія мистецького самоствердження.

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

МО2 – усне або письмове опитування на практичних заняттях;

МО6 – реферати за визначеними завданнями самостійної роботи.

МО7 – презентація результатів виконаних завдань та досліджень про творчість кінорежисера/кіноактора (творчий кінопортрет, аналіз добірки фільмів на задану тему)

МО10 – залік: 1) теоретична частина зараховується автоматично як результат підготовки до практичних, 2) оцінювання письмових робіт за матеріалами практичних занять, переглядів рекомендованих фільмів.

13. Засоби діагностики результатів навчання

13. Засоби діагностики результатів навчання:

- стандартизовані тести на виявлення знань про основні напрямки кіноіндустрії, її творчі постаті та кінопродукт;

- реферати;

-презентації результатів виконаних індивідуальних науково-творчих завдань завдань.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
------------------------------------	----------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	-----------------	--

ЗК01	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПР01	Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.	МН1 МН3	МО7 МО6
ЗК02	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.	ПР13	Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецтва.	МН1 МН3 МН4 МН7	МО2 МО6 МО10

		<p>ПР09</p> <p>ПР15</p>	<p>ко-художнього процесу. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.</p> <p>Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.</p>	<p>МН6 МН7</p> <p>МН2 МН5 МН7 МН4</p>	<p>МО2 МО7</p> <p>МО10 МО6</p>
ЗК03	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	<p>ПР02</p> <p>ПР04</p>	<p>Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p>		<p>МО10 МО2</p> <p>МО6 МО7</p>
ЗК07	Здатність працювати в команді.	<p>ПР02</p> <p>ПР04</p>	<p>Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>Здійснювати по-</p>		<p>МО10 МО2</p> <p>МО6</p>

			шук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.		МО7
ЗК08	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	ПР11	Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.		МО10
СК01	Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.	ПР15	Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.		МО10 МО6
СК06	Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.	ПР02	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.		МО2 МО6 МО10
СК07	Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мис-	ПР09	Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним		МО2 МО7

	тецьких процесів.		та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.		
		ПР11	Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.		МО10
СК12	Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.	ПР13	Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.		МО10
СК15	Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.	ПР11 ПР15	Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням істори-		МО2 МО7 МО10 МО6

			чного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.		
--	--	--	---	--	--

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Оцінка видів навчальної діяльності у рейтинговій системі

№ п/п	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Максимальна сума балів (за одне заняття)
1.	Вчасна підготовка до практичних занять (перевірка конспектів)	0,5 балів за 1 питання практичного завдання	$0,5 * 4$ (питання) = 2 бали
2.	Якість усного виступу, використання наочних посібників, опрацювання науково-методичної літератури на практичних заняттях.	2 бал за 1 питання	$2*2 = 4$ бали
3.	Підготовка реферату з виступом	4 бали	$4*1 = 4$ бали
4.	Підготовка реферату без виступу	2 бал	$2*1 = 2$ бали
5.	Виконання додаткового завдання на певну тему	2 бали	$2*1 = 2$ бали
6.	Оригінальні розробки або добір наочних посібників: таблиці, схеми, плакати, моделі, графічні позначення із інструкцією-написом для їх застосування; записи майстер-класів, інтерв'ю, виступів на «круглих столах», нарадах, конференціях тощо.	2-5 балів	$3*1 = 3$ бали
7.	Пропущене заняття	-1 бал	$1*-1 = -1$ бал
8.	Відпрацьоване заняття.	1 бал за кожне питання	$1*4 = 4$ бали
9.	Участь у дискусіях під час лекційних, практичних та лабораторних занять.	0,5 бала	$0,25 * 4 = 1$ бал
10.	Суттєве, цікаве та оригінальне повідомлення на практичних та лабораторних заняттях	0,5 бала	$0,5 * 2 = 1$ бал

11.	Електронна версія конспектів практичного заняття, курсу лекцій, курсових робіт, рефератів (на флешці) тощо	3 бали	1*3 = 3 бали
12.	Анотація додатково опрацьованої літератури з курсу, бібліографічний опис	2 бали	2*1=2 балів
13.	Розробка навчальних та діагностичних тестових завдань для взаємоперевірки за курсом	3 бали	3*1=5 балів
14.	Добірка статей (роздрукованих), цитат за певною темою.	2 бали (статті) 2 бали (цитати)	2*1 = 2 бали 2*1 = 2 бали
15.	Участь в рецензуванні кінофільмів(на фестивалях, наприклад, група критиків).	5 балів	5*1 = 5 балів
16.	Організація зустрічі, майстер-класів із провідними мистецтвознавцями, театральними критиками, журналістами.	7 балів	1*7 = 7 балів
17.	Поповнення методичного кабінету новою навчальною літературою з питань курсу	3 бали	1*3 = 3 бали
18.	Виконання завдань самостійної роботи	24 бали	6*4 =24 бали
18.	ІНДЗ (За бажанням студента)	5–20 балів	1* 5-22 = 5-22 балів

Виводиться загальна кількість балів, що отримали студенти за всі види занять, в тому числі і за ІНДЗ. Таким чином, 100 набраних балів прирівнюється до 100 балів за шкалою оцінювання: національною та ECTS.

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою. Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестан-	Високий (творчий)	зараховано

			дартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності		
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	зараховано
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал		зараховано

			ал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	
60–63	Е	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	не зараховано
1-34	FX	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ та оцінка за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують студенти на заліку

Виконання практичної, індивідуальної та самостійної робота										
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2			Сам. роб.	ІНДЗ	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	7	7	7	7	7	7	23	21	100
Модульний контроль – 35					Модульний контроль – 21					

16. Методичне забезпечення: законодавчі акти і нормативні документи Міністерства освіти і науки України з проблем навчання, Освітні програми РДГУ за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», ілюстративні матеріали структури складових ECTS, конспекти лекцій, методичні вказівки до виконання практичних завдань, підручники та посібники, допоміжні тематичні добірки матеріалів за темами занять та темами, що браком годин не

ввійшли до курсу навчальної дисципліни, але є актуальними для мистецької молоді на сучасному етапі розвитку.

Джерела основної літератури до курсу є в наявності у мистецьких відділах обласної бібліотеки та РДГУ, а також в методкабінеті кафедри театральної режисури (ауд. 106), на електронних носіях

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Два напрями розвитку кінематографа в перше десятиліття історії кіно: “Люм’єрівський” та “Мельєсівський”.
2. Зміст та форми фільмів фірми „Брати Пате” та кіностудії „Гомон”.
3. Зміст та форми фільмів натуралістичного напрямку (режисер Капеллані).
4. «Маніфест семи мистецтв” Річотто Канудо (1911 р.)
5. Авангард у французькому кіно 1920-х років.
6. Представники кіноімпресіонізму: Делюк, Л’Ерб’є, Дюлак, Епшттейн.
7. Другий авангард у французькому кінематографі. Загальна характеристика.
8. Апологетичний жанр. Специфіка творів Ганса,
9. Представники „чистого кіно”: Дюшан, Рей, Леже, Шомет.
10. Сюрреалістична течія: Бунюель, Рей, Дюлак, Кокто.
11. Режисери-індивідуалісти Фейдер, Клер, Дрейер, Ганс, їх кінопродукція..
12. Імпресіоністичний напрям. Роботи Кавальканті, Ренуара, Кирсанова.
13. «Брайтонська школа» кіно – перший творчий напрям в історії кіно.
14. Кінематограф Англії повоєнного періоду.
15. Комерційне англійське кіно.
16. Виникнення американської кіноімперії. „Війна патентів” та група незалежних кінокомпаній у „Голлівуді”).
17. Формування специфічних кіножанрів: вестерну та „слепстік комеді”.
18. Система образної виразності Д. Гріффіта. Ідеологічне звучання його кінематографічних шедеврів.
19. Кінематограф США після Першої світової війни. Суспільні настрої у фільмах Мілла, Штрогейма, Відора.
20. Основні жанри в американського кіно 1920-х рр.: мелодрами, світські комедії (Де Мілл, Любіч), сатиричні комедії (Штрогейм).
20. Основні жанри американського кіно 1920-х рр.: романтичні мелодрами (Кінг Відор), ковбойські фільми (Харт, Мікс, Форд, Крюзе).
21. Основні жанри американського кіно 1920-х рр.: костюмно-історичні фільми (Де Мілл, Фербенкс, Гріффіт), ексцентричні комедії (Чаплін, Кітон).
22. Розвиток комічного жанру. Становлення національної акторської школи в США – шедеври Чарльза Спенсера Чапліна (1889-1977) та Бастера Кітона (1895–1966).
23. Документальний фільм як самостійний вид кінематографу – перші документальні фільми в США у 20-х рр. ХХ ст.
24. Перші звукові фільми. “Співак джазу” та “Співаючий глупак” (1928, режис. Ллойд Бэкон.
25. Особливості становлення кінематографа Італії. Основні жанри раннього італійського кіно: постановочно-історичні фільми, салонні мелодрами, фільми про життя простих людей.
26. Традиція костюмно-історичної драми (творчість режисерів Казерині, Гуаццоні (зокрема, „Камо грядеши?”) та Пастоне (зокрема, „Кабірія”). Нові технічні прийоми, новації.
27. Кінематограф України. Перший етап історії вітчизняної кінематографії. (1896–1917). Вплив революційних подій на кінематографічне життя України. Націоналізація кінопромисловості та кінопрокату.
28. Загальна характеристика фільмів виробництва Києва та Одеси (1919–1920).

29. Українське кіно 20-х років ХХ століття: становлення національно-культурного феномена. Фільми Л. Курбаса.
30. Художні здобутки фільмів Г. Стабового, Г. Тасіна, А. Кордюма. Експерименти в галузі кінопластики І. Кавалерідзе.
31. Основні риси творчості провідних майстрів кінематографа України 30-х років ХХ ст.
32. Кінематографія 30-х–початку 40-х років ХХ століття: розвиток „поетичного стилю” у фільмах О. Довженка; лірично-історіософський кінематограф І. Савченка.
33. Кінематографія 30-х–початку 40-х років ХХ століття: тема національної історії в стрічках І. Кавалерідзе. Документально-поетичний серіал про війну на Україні О. Довженка та ігрові фільми воєнно-патріотичного спрямування.
34. Становлення та розвиток вітчизняного телебачення.
35. Жанри ТБ. Інформаційної тележурналістики.
36. Жанрова типологія новинарної телепрограми. Телевізійний виступ: характеристика жанру. Інші форми монологу на ТБ. Інтерв'ю як жанр і метод, різновиди. Нарис як усталений жанр художньої телепубліцистики.
37. Сатиричні жанри телевізійної журналістики.
38. Ігрові та художні жанри на телеекрані. Телевізійні видовища: телеконкурси, телеігри, телевікторини, квізи. Телевистава, телеконцерт, телефільм.

18. Рекомендована література (основна та допоміжна)

Основна

1. Безклубенко С. Д. Українське кіно [Текст] : Начерк історії / Сергій Безклубенко. – Київ : Альтерпрес, 2004. – 192 с.
2. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Лариса Брюховецька. – Київ : Логос, 2011. – 391 с. Режим доступу: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bryuhoveczka-l.i.-2011-kinomystecztvo.pdf>
3. Госейко Любомир. Історія українського кінематографа [Текст] : 189 –1995: Пер. із франц. / Любомир Госейко. – К. : Книжкове вид-во КІНО-КОЛО, 2005. – 461 с.
4. Зубавіна Ірина. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. – Київ : Інститут проблем сучасного мистецтва. – 2007. – 296 с.
5. Класифікація жанрів телевізійної журналістики. – Режим доступу: <https://moodle.mu.edu.ua/mod/book/view.php?id=13621?id=13621>
6. Литвиненко А. І. Становлення українського телебачення: навч. посібник. – Київ : Навчально-науковий інститут журналістики, 2023. – 153 с.
7. Щенко А. І. Становлення телевізійного мовлення в Україні в контексті розвитку телевізійного мовлення в Європі. – Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, IV(16), 2016. – С.5–54.
8. Миславський Володимир. Кіно в Україні 1896–1921 [Текст рос.] : Факти. Фільми. імена / Володимир Миславський. – Харків : Торсинг, 2005. – 575 с.
9. Нариси з історії кіномистецтва України / Академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва; ред.: Віктор Сидоренко [та ін.]. – Київ : Інтертехнологія, 2006. – 862 с.
10. Тримбач С. В. Кіно народжене Україною. Альбом антології українського кіно / С. В. Тримбач. – Київ : САМІТ-КНИГА, 2019. – 384 с.
11. Трифонова Г. В., Грачова А. В. Італійське кіномистецтво та історичний процес: Взаємозв'язок // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія.

Допоміжна література

1. Адам Оллсач. Ілюстрована історія кіно. / Пер. із англ. Катерини Міхаліциної / Бордмен Оллсач Адам. – Львів : Видавництво старого лева, 2019. – 110 с.
2. Безклубенко С. Д. ВІДЕОЛОГІЯ. Основи теорії екранних мистецтв. – Київ : Альтерпрес, 2004. – 328 с.
3. Бірзул Ольга. Твоя книга про кіно / Ольга Бірзул. – Львів : Видавництво старого лева, 2024. – 164 с.
4. Довженко і кіно ХХ століття. – Зб. ст. – Упор. Л. Брюховецька, С. Тримбач. – Київ : Редакція журналу «Кіно-Театр», В-во Поліграфцентр «ТАТ». – 2004. – 264 с.
5. Довженко і світ. Творчість О. Довженка в контексті світової культури. – Упор. С. Плачинда. – Київ : Рад. письменник. – 1984. – 224 с.
6. Довженко без гриму: листи, спогади, архівні знахідки / упоряд. і коментар Віри Агеевої і Сергія Тримбач. – Київ : КОИОРА, 2014. – 472 с.
7. Ілленко Юрій. Парадигма кіно. – Київ : «Абрис». – 1999. – 416 с.
8. Кіно-Коло. Журнал №1 (39) Часопис екранних мистецтв. – Київ: Видавничий дім «Антиквар». – 2004. – №1 (39). – 180 с.
9. Кіно-Театр. / Гол. редактор Брюховецька Лариса Іванівна. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2000–2024.
10. Капельгородська Нонна, Глущенко Євгенія, Синько Олександра. Кіномистецтво України в біографіях : Кінодовідник / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько. – Київ : ТОВ «АВДІ». – 2004 – 712 с.
11. Кошелівець Іван. Олександр Довженко. Спроба творчої біографії. – Сучасність – 1980. – 428 с.
12. Миславський В. Н. Кінословник. Терміни, визначення, жаргонізми. – Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2007. – 328 с.
13. Тримбач Сергій. Олександр Довженко. Загибель богів. Ідентифікація автора в національному часо-просторі. – Вінниця: Глобус-Прес. – 2007 – 800 с.
14. Українські обличчя кіно й театру / упорядник Лариса Брюховецька. – Київ : Задруга, 2012. – 528 с.

Перелік фільмів, рекомендованих для перегляду Період 1899–1950 рр.

- «Попелюшка»/ Cendrillon (1899, Ж. Мельєс)
- «Подоріж на Місяць» (1902, Ж. Мельєс)
- «Королівство фей / Le royaume des fées (1903, Ж Мельєс)
- «Велике пограбування поїзда» (1903, Е. Портер)
- «Вбивство герцога де Гиза» (Шарль Ле Баржі, Андре Кальметт 1908)
- «Дівчина та її довіра» (1912, Д. Гриффіт)
- «Народження нації» (1915, Д. Гриффіт)
- «Нетерпимість» (1916, Д. Гриффіт)

«Кабінет лікаря Калігарі» (1919, Р. Віне)
Період 1920-1929 рр.
«Сирітки бурі» (1922, Д.-У. Гриффіт)
«Малюк» (1921, Ч. Чаплін)
«Пілігрим» (1923, Ч. Чаплін)
«Золота лихоманка» (1925, Ч. Чаплін)
«Садок насолод» / англ. The Pleasure Garden)1925, А. Хічкок).
«Жилець» / англ. The Lodger: A Story of the London Fog (1927, А. Хічкок).
«Цирк» (1928, Ч. Чаплін)
«Поліцейські» («Копи»; 1922, Б. Кітон)
«Мушля та священник» (1928, Ж. Дюлак)
«Механічний балет» (1924, Ф. Леже)
«Андалузський пес» (1928, Л. Буньюель)
«Звенигора» (1928, А. Довженко)
«Арсенал» (1929, О. Довженко)
«Земля» (1930, А. Довженко)
«Людина з кіноапаратом» (1929, Дзига Вертов)
«Людина, яка занадто багато знала» / англ. The Man Who Knew Too Much (1934, А. Хічкок)
«Леді щезає» / англ. The Lady Vanishes (1938, А. Хічкок)
«Великий диктатор» (1949, Ч. Чаплін)
«Мсьє Вердю» (1947, Ч. Чаплін)
«Віднесені вітром» (1939, В. Флемінг)
«Ребекка» / англ. Rebecca (1940, А. Хічкок)

19. Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти та науки

https://24tv.ua/ministerstvo_osviti_ta_nauki_ukrayini_tag2560/

2. Рівненський державний гуманітарний університет

<https://www.education.ua/ua/universities/315/>

3. Журнал «Інформаційний збірник для освітян

<http://presa.ua/informacijnij-zbirnik-ta-komentari-ministerstva-osviti-i-nayki-ukraini/html>

4. Освітній портал Педагогічна преса

<https://pedpresa.ua/about>

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

<http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Наукова бібліотека імені М. Максимовича

<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>

7. Рівненська обласна бібліотека https://www.youtube.com/channel/UCHwnYqtTz_ark_-ZlkaVg1Q

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія кіно і ТБ» (актори)
перезатверджена без змін та доповнень / зі змінами та доповненнями
на 2025-2026__навчальний рік

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 2025 року № ____
Завідувач кафедри _____ (_Борейко Г. Д.)